

методический инструментарий.

Следует отметить, что явления и процессы в экономической психологии изучают в различных теоретических направлениях и с различных методологических позиций.

Расширяются междисциплинарные связи и продолжается процесс самоопределения границ экономической психологии. Поэтому, на данном этапе целесообразно будет обобщить все имеющиеся данные об этой науке и создать наиболее полную классификацию основных подходов ее исследования.

Мы постарались обобщить все существующие подходы и характеристики подходов к определению данной науки.

Полученная классификация имеет следующие признаки: по теоретическим направлениям изучения (школам); по областям исследования; в зависимости от социально-культурных областей; по направлениям исследования; по методам работы с информацией; по предметно-объектной направленности.

Следует также отметить, что неопределенность остается постоянной, иногда доминирующей особенностью условий существования человека.

Именно углубленное изучение экономической психологии, как науки даст возможность максимально решить проблему выбора лучшего решения исходя не только из экономических факторов внешней и внутренней среды, но и психологических факторов относительно лица, принимающего решения.

УДК 330.59

ДЕЯКІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ КАТЕГОРІЇ “ЯКІСТЬ ЖИТТЯ”

Комаренко О. А., асистент (УкрДУЗТ)

Філософія якості життя у кінці ХХ — початку ХХІ століття стає пріоритетною у державній політиці та соціальній роботі найбільш розвинених країн світу.

Під якістю життя у сучасних світових концепціях розуміють характеристику соціально-економічних, політичних, культурно-ідеологічних, екологічних факторів та умов існування особистості, положення людини у суспільстві.

Для аналізу та планування якості життя використовується низка показників (соціальних індикаторів), які відображають як об'єктивні характеристики (споживання матеріальних благ, тривалість життя, систему освіти та ін.), так і суб'єктивне сприйняття людьми умов існування.

У світовій літературі поряд з поняттям

якості життя (quality of life – QOL) використовується також термін “суб'єктивний добробут” (subjective well-being – SWB). У такому разі мова йде про якість життя індивіда, а безпосереднім об'єктом аналізу є система функціональних потреб індивіда та ступінь їх задоволення. Вимірюючи за різними шкалами ступінь задоволення індивідом своїми дієспісністю, станом здоров'я, психологічним станом, якістю “вбудованості” у соціальну інфраструктуру, відповідністю прийнятої у суспільстві моралі та системі цінностей і інтегруючи усі ці оцінки, можна вийти на інтегральний індикатор якості життя індивіда. У цьому випадку “якість життя” це результат суб'єктивної оцінки свого стану самими індивідами.

Певна річ, що оцінка якості життя відносна. Різні люди по-різному сприймають навіть одні й ті самі умови існування. Причина цих відмінностей, на наш погляд, кінцеві кінцем, визначається різноманітним розумінням сенсу та цілей життя кожною людиною.

Іншим аспектом є розгляд категорії “якість життя” застосовно всього населення країни. У даному випадку безпосереднім об'єктом аналізу є вже сукупність базових компонентів, створюючих середовище і систему життєзабезпечення населення:

1. якість населення (включає в себе очікувану тривалість життя, рівень освіти, кваліфікацію, народжуваність і смертність, шлюбність і т.д.);

2. добробут населення (відображає його реальні доходи, їх диференціацію, рівень споживання благ та послуг, рівень охорони здоров'я та культури, тощо);

3. якість соціальної сфери (відображає рівень умов праці, соціального захисту, фізичної та майнової безпеки людей і т.д.);

4. якість оточуючого середовища (включає дані про забруднення повітряного простору, ґрунту, води, тощо);

5. природно-кліматичні умови (характеризуються складом та об'ємом природно-сировинних ресурсів, кліматом, частотою форс-мажорних природних ситуацій).

Таким чином, якість життя населення країни розглядається як економіко-соціально-екологічний індикатор, що характеризує певний рівень задоволення сукупності соціальних та екологічних потреб, які мають економічну основу та формують конкретний образ життя.